Vyjádření redakce Zpráv ČBS a editorů řady Additamenta k podnětu Jiřího Kociána k obsahu a formě řady Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae

Additamenta byla od samého počátku koncipována jako sumární přehled nejdůležitějších floristických nálezů z poslední doby, ať již publikovaných, nebo ještě nepublikovaných (viz Výzva ke členům české botanické obce; Zprávy ČBS 35: 181–182, 2000). Sumarizovány jsou všechny podchycené novinky pro květenu ČR, významné nálezy zejména kriticky ohrožených druhů a fytogeograficky pozoruhodné objevy. Zda jsou dnes takové „papírové přehledy zkostnatělým přežitkem" je nepochybně věcí osobního názoru. Po roce 1989 vzniklo velké množství časopisů se spoustou informací, které mnohdy unikaly pozornosti. Většina titulů nebyla dostupná na internetu a často byl problém sehnat i výtisk. Tato situace se samozřejmě změnila. Avšak ani v současnosti není dostupnost na veřejně přístupných webech samozřejmostí, některá periodika jsou uvolňována až po určité době a některé významné časopisy nejsou uvolňovány vůbec (např. Roezliana, Severočeskou Přírodou, Muzeum a Současnost, Bohemia Centralis). Kromě toho Additamenta poskytují mnoha čtenářům podrobnou excerpci významných nálezů základní servis, neboť pravidelné pročítání všech regionálních botanických periodik je časově velmi náročné. Významné nálezy doložené herbářovým sběrem jsou také běžně publikovány, přestože by bylo možné je odbýt konstatováním, že si je případný zájemce může zajít vyhledat do veřejných herbářů. Kdyby byly primární zdroje dostupné, jasné a přehledné, naše aktivita by nebyla potřeba. Additamenta výrazně ulehčují dostupnost botanických informací pro širokou odbornou veřejnost, a proto se domníváme, že by taková měla zůstat. A početné příznivé reakce ze strany botaniků nám v tomto dávají za pravdu. Nechceme se navrátit do stavu v minulosti, kdy řada údajů (dokonce i těch, které jsou části botanické komunity známé), se nedostane do klíčových publikací a ani není využitá, protože údaje nejsou zkrátka běžným způsobem dostupné.

Bonusem navíc je další role Additament, jež je možná i důležitější než samotné uvádění floristických nálezů, a tou je možnost komentovat primární údaje v kontextu jiných nálezů a dosavadních znalostí, někdy i dosud nepublikovaných zkušeností, diskutovat, co se pro poznání taxonu změnilo, co si o tom autor komentáře myslí, jakou předpokládá původnost výskytu, jestli do věci vstupuje taxonomická problematika, jak odhaduje rychlost šíření, jaký je fytocenologický kontext, interakce s podmínkami prostředí (např. vliv geologie) apod. Při zjištění nějaké dřívější chyby nebo nepřesnosti mohou být nálezy upřesňovány nebo korigovány, a to téměř vždy ve spolupráci s autory původního příspěvku. Všechno jsou to do jisté míry „měkké", ale velmi důležité informace, zásadní pro jakékoli budoucí zpracování dat. A tady je opět nutné, aby Additamenta mohla pracovat i s již publikovanými nálezy, protože ty samy o sobě tomu často nedávají potřebný kontext. Všechny dříve publikované údaje přebírané do Additament jsou přitom důsledně citované, v žádném případě tedy nejde o neetický postup. Naopak, je běžnou praxí vědecké práce nejen v biologii, že se poznání postupně vyvíjí, dřívější publikovaná zjištění jsou v následujících pracích (s řádnou citací zdroje) přetiskována, diskutována v novém kontextu, upřesňována a doplňována.

Při excerpci publikací volí editoři Additament diferencovaný přístup podle dostupnosti zdroje běžnému čtenáři. Údaje přebírané z časopisů Zprávy ČBS a Preslia, coby dvou hlavních, snadno dostupných titulů s celorepublikovým dosahem, jsou uváděny ve zkrácené formě a s odkazem na zdroj úplných informací, na rozdíl od údajů publikovaných v mnohdy obtížněji dostupných regionálních časopisech, které jsou sumarizovány v plné standardizované podobě.

Provázanost Additament s floristickými databázemi – zejména s databází Pladias – je samozřejmě důležitá a je vypracován postup, jaká data a jakým způsobem budou do databáze převáděna, aby byl eliminován vznik nepřesných záznamů excerpcí zkráceného formátu. Nicméně proces převádění floristických dat do databází je zcela v kompetenci správce dané databáze.